

Hva gjør Miljødirektoratet for å fastsette rammer for klassifisering i et klima i endring?

Hva er fokuset i vannforvaltningsplanene?

Innhold

- Miljømålene i vannforskriften
- Vurdere miljøtilstand i et klima i endring
- Hva er fokuset i regionale vannforvaltningsplaner?

Miljømålene i vannforskriften

Vannforskriften §§ 4-7 fastsetter juridisk bindende miljømål som skal legges til grunn ved oppfølging av sektorregelverk og arealplanlegging

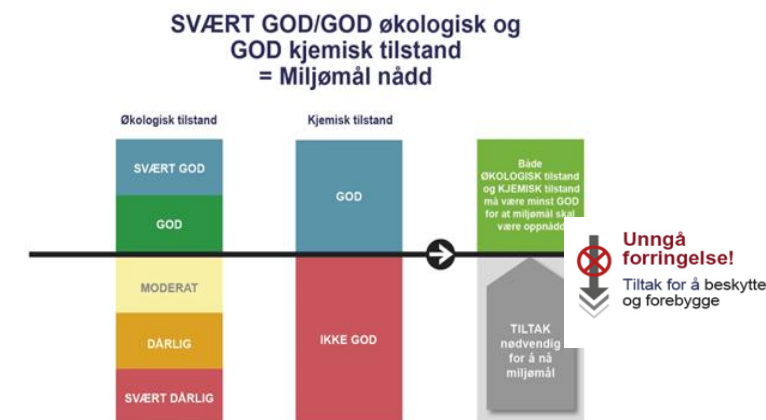
Elver, innsjøer, grunnvann og kystvann skal beskyttes mot forringelse av miljøtilstand og forbedres slik at de har minst god miljøtilstand

Egne miljømål for beskytta områder

Nye eller endrede inngrep, aktiviteter eller arealbruk skal ikke føre til forringelse av miljøtilstanden, eller være til hinder for at miljømålene nås.

Der målene ikke er nådd, skal miljøtilstanden forbedres ved å gjennomføre miljøtiltak.

Regionale vannforvaltningsplaner med tiltaksprogram gir rammer i arbeidet med å nå miljømålene

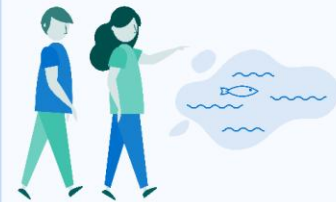

Miljøtilstand

- Miljømålene om god tilstand er basert på regler for klassifisering av miljøtilstand
- Reglene for å klassifisere miljøtilstanden følger av vannforskriften vedlegg V og klassifiseringssystemet for miljøtilstand i vann
- Tilstanden klassifiseres som et avvik fra referanseforhold som tilsvarer tilnærmet uberørte forhold
- **Men, hvordan påvirkes miljømålene når et klima i endring endrer forhold som har betydning for økologisk tilstand?**

Veileder for klassifisering av miljøtilstand i kyst- og ferskvann

I klassifiseringsveilederen (basert på 02:2018) finner du grenseverdier og indeksverdier til bruk i klassifisering av innsjø, elv, grunnvann og kystvann. Veilederen gir også informasjon om overvåking og datainnsamling som utgjør grunnlaget for klassifiseringen.

[Klassifisering av miljøtilstand i kyst- og ferskvann - Vannportalen](#)

Vurdere miljøtilstand i et klima i
endring

Vannforvaltning i et klima i endring

- Europeisk veiledning som setter rammer for hvordan vi skal ta hensyn til klimaendringer i vannforvaltningen
- Effekt av påvirkninger
- Klassifisere miljøtilstand
- Rammer for overvåking
- Flom- og tørkeproblematikk
- Tiltaksprogram – hensynta klimaendringer
- Naturbaserte løsninger

[River basin management in a changing climate - Publications Office of the EU](#)

Vurdere økologisk tilstand i et klima i endring

Endring i forhold som bestemmer vanntypene (feks humus)

Endrede referanseforhold (feks endringer som påvirker artssammensetning og utbredelsesområde for arter)

Endret frekvens og størrelse på ekstremepisoder kan få stor betydning

Temperatur, nedbør, siktedyp mm

Hvordan skal vi ta hensyn til dette i klassifiseringen av økologisk tilstand framover?

Foto: Gunnar Nilsen

Foto: Kim Abel

Foto: Kim Abel

Vurdere miljøtilstand i et klima i endring – noen grep

Endre vanntyper i tråd med observerte endringer

Behov for hyppigere oppdatering av (deler av) klassifiseringssystemet

Tar hensyn til effekten av klimaendringer ved utforming av overvåkingsprogrammene våre

Vanskelig å skille effekter av klimaendring fra effekter av andre påvirkninger – for eksempel forsuring – behov for mer forskning

Europeisk samarbeid (ECOSTAT) om mer detaljerte rammer for hvordan vi skal ta hensyn til effekter på vanntyper og klassifisering av økologisk tilstand som følge av klimaendringer

NIVA deltar som norsk representant i arbeidet

Vi har levert flere norske eksempler som skal inngå i vurderingene

Hva er fokuset i
vannforvaltningsplanene?

Vannforvaltningsplanene 2022- 2027

- Omtaler klimaendringer og klimatilpasning
- Noen regioner har hentet en fylkesvis klimaprofil av fra norsk Klimaservicesenter inn i sin vannforvaltningsplan, eksempel fra Agder:
 - «..klimaendringene særlig vil føre til behov for tilpasning til kraftig nedbør, og større problemer med overvann; havnivåstigning og stormflo, endringer i flomforhold, flomstørrelser og skred»
- Flere vannregioner har gjennomført temamøter der bla effekter av klimaendringer har vært tema
- Planen inneholder i tillegg en overordnet beskrivelse av klimatilpasning i tiltaksprogrammet

Tiltaksprogrammet

- Miljøforbedrende og forebyggende tiltak for å nå miljømålene
- Myndighetene har ansvar for å foreslå og gjennomføre tiltak for å nå målene
- Innspill fra interessenter på lokalt og regionalt nivå
- Effekter av klimaendringer skal tas hensyn til ved planlegging og gjennomføring av tiltak
- Den enkelte myndighet er ansvarlig for å tilpasse sin virksomhet og sine tiltak til dagens og fremtidens klima
- Fokus på naturbaserte løsninger

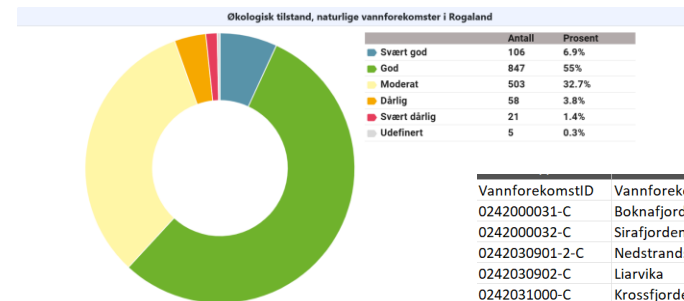
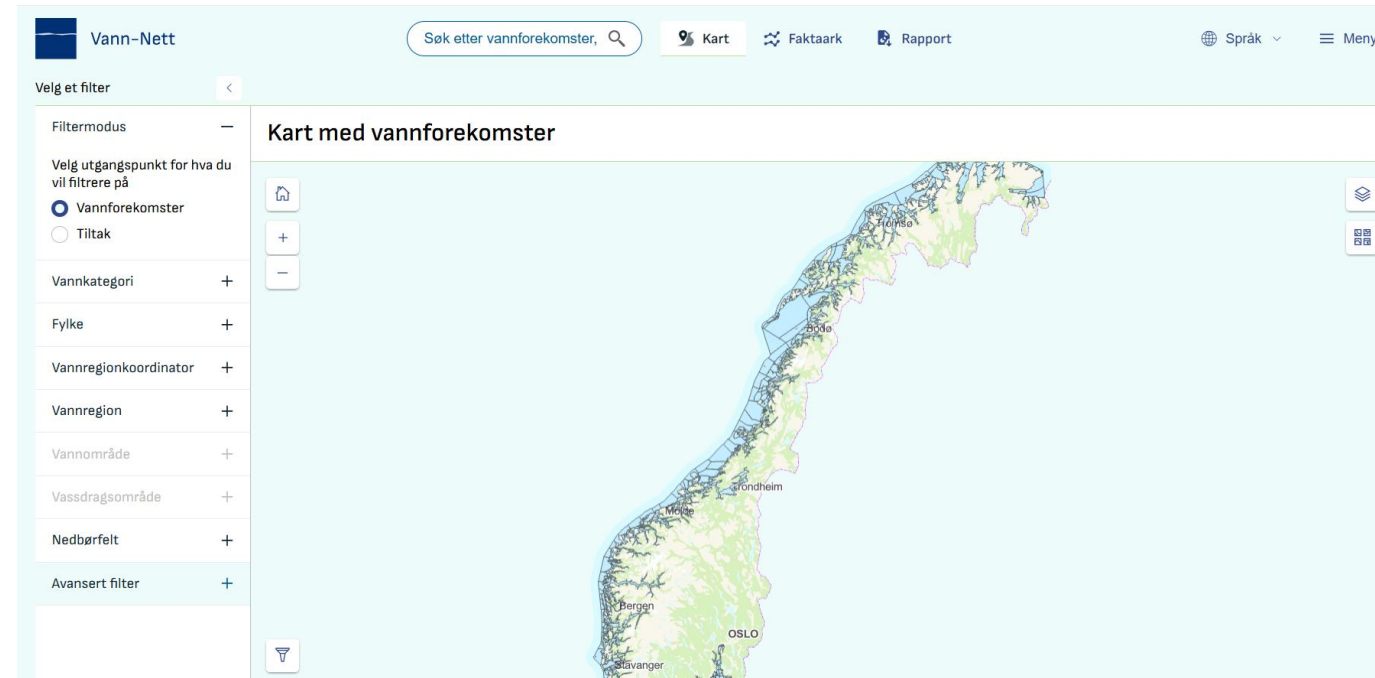

Rammer for utarbeiding av tiltaksprogram

- Tiltakene for å beskytte og restaurere vannmiljøet skal gjennomføres slik at de er så robuste som mulig for å tilpasses et endret klima.
- Eksempel på punkter som skal vurderes for tiltakene i tiltaksprogrammet (eksempel fra Agder):
 - *Ta høyde for sannsynlige eller mulige klimaendringer. Dette er særlig viktig for tiltak som har lang levetid og/eller høy kostnad.*
 - *Tiltak som er robuste overfor ulike/usikre klimaforhold velges først.*
 - *Prioriter tiltak som gir lavest utslipp av klimagasser.*
 - *Vil tiltaket fungere i et fremtidig klima?*
 - *Har tiltaket negative klimavirkninger?*

Vann-Nett

- Faktaark og statistikk for vannforekomster, vannområder, vannregioner, vassdrag
- Informasjon om miljømål, tilstand, påvirkninger, tiltak
- Informasjon om badevannslokaliteter
- vann-nett.no

VannforekomstID	Vannforekomstnavn	Vannregion	Vannområde	Økologisk tilstand	Kommentar til økologisk tilstand
0242000031-C	Boknafjord-ytre	Rogaland	Haugaland	God	Har satt samme tilstand som nabova
0242000032-C	Sirafjorden	Rogaland	Haugaland	God	23/9-21: Dårlig kjemisk tilstand baser
0242030901-2-C	Nedstrandsfjorden	Rogaland	Haugaland	God	Dumpeplass for plattformer og båtvr
0242030902-C	Liavika	Rogaland	Haugaland	God	Man har satt tilstand på bakgrunn av
0242031000-C	Krossfjorden	Rogaland	Haugaland	Svært god	
0242031100-C	Vindafjorden	Rogaland	Haugaland	Svært god	11/11-22: Biologiske kvalitetselemen
0242031200-C	Sandeidfjorden	Rogaland	Haugaland	God	
0242031300-C	Yrkefjorden	Rogaland	Haugaland	Svært god	6/12-22: Moderate forhold for biolo
0242031400-C	Vatsfjorden	Rogaland	Haugaland	Moderat	Både NIVA rapport l.nr. 6470-2013 o
0242031600-C	Hervikfjorden	Rogaland	Haugaland	God	Miljøtilstand endret til "God", jf. brev
0242031701-C	Grindefjorden	Rogaland	Haugaland	Dårlig	Rambøll vurderer i rapport fra 2013 i
0242031702-C	Skjoldafjorden-indre	Rogaland	Haugaland	Svært dårlig	
0242031800-1-C	Skjoldafjorden-ytre	Rogaland	Haugaland	Moderat	

Hege Sangolt
seniorrådgiver, vannseksjonen

Tlf: 93 06 61 82
hege.sangolt@miljodir.no

Miljødirektoratet

Pb. 5672, Torgarden, 7485 Trondheim
miljodirektoratet.no | miljostatus.no
73 58 05 00 | post@miljodir.no

